

Úřad práce České republiky
Krajská pobočka v Ústí nad Labem

Dvořákova 1609/18, 400 21 Ústí nad Labem

e-mail: ustinlabem@ul.mpsv.cz

<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk>

**Zpráva o situaci na krajském trhu
práce, o realizaci APZ v roce 2012 a
strategie APZ pro rok 2013**

Ústí nad Labem, únor 2013

Obsah:

1.	Zaměstnanost	2
1.1.	Celková zaměstnanost v kraji	2
1.2.	Stručná charakteristika poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (VPM)	2
2.	Nezaměstnanost	3
2.1.	Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2012	3
2.2.	Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji	7
2.3.	Problémové skupiny na trhu práce kraje.	7
3.	Cizinci na trhu práce kraje	9
4.	Prognóza vývoje trhu práce na rok 2013	10
5.	Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2012.	10
5.1.	Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2012	10
5.2.	Rekvalifikace a poradenství	11
5.3.	Projekty ESF	11
6.	Strategie realizace APZ pro rok 2013	13
7.	Přílohy	14

1. Zaměstnanost

1.1. Celková zaměstnanost v kraji

Zaměstnavatelé, zaměstnanci a OSVČ	stav k	
	31. 12. 2011	31. 12. 2012
Zaměstnavatelé		
zaměstnavatelé	16 781	16 213
Zaměstnanci a OSVČ		
zaměstnanci	299 582	293 062
osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)	52 373	55 495
Celková zaměstnanost (zaměstnanci + OSVČ)	351 955	348 557

Z meziročního srovnání celkového počtu zaměstnavatelů vyplývá, že došlo k jejich snížení o 568, což potvrzuje skutečnost, že došlo ke zhoršení ekonomické situace ve srovnání s rokem 2011. Nejvíce zaměstnavatelů je dlouhodobě zastoupeno v okresech Teplice (2 775) a Ústí nad Labem (2 649), dále následují okresy Děčín (2 578), Litoměřice (2 349), Chomutov (2 123), Most (2 112) a nejméně zaměstnavatelů opakovaně působí v okrese Louny (1 627).

Na zastoupení velkých zaměstnavatelských subjektů se stále významnou měrou podílejí rozvojové a průmyslové zóny v Ústeckém kraji. Jak vyplývá z následující tabulky, různí významní regionální zaměstnavatelé zaznamenali personální pohyby, a to směrem dolu i nahoru.

U celkové zaměstnanosti se počet pracovníků snížil, a to o 3 398. Tato skutečnost může být zrcadlena vývojem v některých okresech, kdy zaměstnavatelé, v rámci plánovaných opatření, převádí své zaměstnance do centrálních ekonomických středisek a mzdových účtáren v rámci celé ČR, a tím zkrslují uvedené údaje. Nejvíce zaměstnanců + OSVČ tradičně pracuje či provozuje živnost v okrese Ústí nad Labem (104 318), následují okresy Teplice (46 882), Děčín (42 992), Chomutov (42 978), Litoměřice (41 864), Most (40 995) a Louny (28 528). Počet osob samostatně výdělečně činných se, proti očekávání, meziročně zvýšil o 3 122 na stávajících 55 495 osob. Zaměstnavatelé čím dál častěji preferují, před vztahem zaměstnavatel vs. zaměstnanec, spolupráci na bázi zaměstnavatel (zadavatel úkolů a zakázek) vs. OSVČ. Odpadají jim tím povinnosti plynoucí z pracovněprávních vztahů.

1.2. Stručná charakteristika poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)

Stupeň vzdělání	31. 12. 2011			31. 12. 2012		
	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo
bez vzdělání a neúplné základní vzdělání	322	62	5,2	288	54	5,3
základní vzdělání	23 691	348	68,1	25 198	456	55,3
nižší střední vzdělání	39	20	2,0	63	32	2,0
nižší střední odborné	2 210	7	315,7	1 554	22	70,6
střední odborné s výučním listem	19 899	783	25,4	22 255	667	33,4
střední nebo střední odborné bez maturity i výučního listu	307	8	38,4	240	5	48,0
ÚSV	1 141	56	20,4	1 141	90	12,7
ÚSO s vyučením i maturitou	2 087	163	12,8	1 621	103	15,7
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	6 822	319	21,4	7 568	215	35,2
vyšší odborné vzdělání	189	20	9,5	232	30	7,7
bakalářské vzdělání	413	18	22,9	417	25	16,7
vysokoškolské	931	168	5,5	976	82	11,9
doktorské	36	2	18,0	36	5	7,2
Celkem	58 087	1 974	29,4	61 589	1 786	34,5

Ve srovnání s předchozím rokem došlo celkově k poklesu o 188 volných pracovních míst na stávajících 1 786 míst. Situace v nabídce pracovních míst kopíruje vývoj nezaměstnanosti obecně,

kdy v roce 2012 došlo k jejímu zhoršení. Z hlediska počtu nabízených pracovních míst jsou na tom, tak jako v minulých letech, nejlépe vyučení uchazeči, následují místa pro středoškoláky a uchazeče se základním vzděláním. U těchto osob je nabídka, stejně jako u osob bez vzdělání a neúplným základním vzděláním či nižším středním vzděláním, výrazně zkreslena pracovními místy pouze pro osoby se zdravotním postižením, nebo místy, u kterých zaměstnavatel sice požaduje minimální vzdělání, ve skutečnosti se však jedná o pozice, na kterých se zaměstnanec bez určité kvalifikace a praxe neobejde (např. řidič v mezinárodní kamionové dopravě, obchodní zástupce apod.). Situace se pro tyto uchazeče, i vzhledem k jejich počtu, stává bez pomoci prakticky neřešitelnou. Z hlediska počtu uchazečů na jedno pracovní místo jsou na tom dlouhodobě nejlépe vysokoškoláci. Nejhorší jsou na tom uchazeči s nižším středním odborným vzděláním. Pro tyto uchazeče se pracovní místa tvoří sporadicky, zaměstnavatelé je spíše řadí obecně mezi vyučené uchazeče. Na jedno volné pracovní místo tak připadalo k 31. 12. 2012 34,5 uchazečů o zaměstnání, což je o přibližně o 5 uchazečů více než v roce 2011. V první polovině roku docházelo převážně k růstu počtu hlášených míst v Ústeckém kraji. Od srpna, kdy bylo dosaženo ročního maxima (2 415 míst), počet nabízených pracovních míst prudce klesal až na hodnotu ke konci roku. Průměrný měsíční počet volných pracovních míst tak dosáhl hodnoty 2 130 míst a ve srovnání s rokem 2011 se jedná o pokles 323 míst. Volná místa jsou hlášena jak od velkých zaměstnavatelů, tak od středních a malých, přičemž nabídku ještě významně zvyšují volná pracovní místa vytvořená v rámci aktivní politiky zaměstnanosti.

Poptávka po pracovní síle ze strany zaměstnavatelů všech okresů Ústeckého kraje přetrvává především po vyučených uchazečích. Mezi nejčastěji poptávané profese patřili v uplynulém roce zejména obchodní zástupci, lékaři, řidiči v mezinárodní kamionové dopravě, svářeči a zámečníci, číšníci a servírky, kuchaři, obsluha šicích a vyšivacích strojů, čalouníci, mechanici a opraváři, automechanici, elektromechanici a elektrikáři, strojírenští technici, prodavači, zedníci, pomocní pracovníci a dělníci, pracovníci ostrahy a strážníci, pojišťovací a finanční poradci, operátoři telefonních panelů, programátoři počítačových aplikací, obráběči kovů a další vyučení řemeslníci. V některých profesích je nadále cítit nedostatek pracovníků i přesto, že uchazeči těchto profesí jsou dlouhodobě zastoupeni v evidenci úřadů práce.

Od 1. ledna 2012 došlo ke změně zákona č. 534/2004 Sb., o zaměstnanosti, kdy byla stávající legislativní úprava § 35 o tom, že zaměstnavatel je povinen do 10 kalendářních dnů oznámit příslušnému ÚP volná pracovní místa a jejich charakteristiku (§ 37) a neprodleně, nejpozději do 10 kalendářních dnů, oznámit obsazení těchto míst, nahrazena novou. Od roku 2012 tak dle § 34 odst. 1 platí, že zaměstnavatel může oznámit příslušné krajské pobočce ÚP volná pracovní místa a jejich charakteristiku (§ 37). Zaměstnavatelé tak byli zbaveni této povinnosti, přesto však většina z těch, kteří byli v minulosti zvyklí obsazovat volná pracovní místa prostřednictvím nabídky ÚP, nadále využívá této služby.

2. Nezaměstnanost

2.1. Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2012

Ústecký kraj vykazuje v rámci ČR dlouhodobě nejvyšší nezaměstnanost. Jako přetrvávající důsledky světové finanční a ekonomické krize na konci roku 2008, která následně postihla i českou ekonomiku, došlo k nárůstu míry nezaměstnanosti v Ústeckém kraji, která ke konci roku překročila hranici 14 %, což je o 4 - 5 % více než je celorepublikový průměr. V rámci ČR se počet evidovaných uchazečů i míra nezaměstnanosti přiblížili k historickým maximům, v rámci Ústeckého kraje do těchto maxim ještě několik tisíc uchazečů resp. několik procentních bodů zbývá. Vysoká nezaměstnanost v kraji je dána zánikem tradičního způsobu života vysídlených původních obyvatel kraje a následným jednostranným zaměřením na těžební, těžký a chemický průmysl. Po omezení těchto činností došlo v kraji k prudkému nárůstu nezaměstnanosti. Nezaměstnaní, jsou převážně lidé, kteří se do kraje dříve přestěhovali za práci, která jim zde byla nabízena. Byla to práce většinou pro málo kvalifikované pracovníky. Důsledkem je nevyvážená vzdělanostní i sociální struktura obyvatel kraje. Téměř polovina nezaměstnaných má pouze základní vzdělání a pro ně se jen velmi těžko nachází na současném pracovním trhu uplatnění.

Zájem investorů byl nižší než v jiných krajích, přestože investiční pobídky byly cílené. V některých případech investoři respektovali strukturu obyvatel a vybudovali zde takzvané montovny, které na sebe nenavázaly kvalitní lidský potenciál. Setrvání investora v regionu bylo motivováno pouze cenou pracovní síly a tak při potřebě snižovat náklady, zde investor ukončil činnost a posunul se dále na východ.

Dnes již kraj není zdaleka tak zdevastován jako před několika desetiletími, ale stále není atraktivní a velký podíl čerstvě vysokoškolsky vzdělaných lidí nachází uplatnění v jiných krajích. Také zaměření učňovského a středoškolského vzdělání ideálně nepokrývá potřeby trhu práce, a tak se nezdá stávat, že ze škol a učilišť vychází odmaturovaní, ale nepoužitelní absolventi. Zde v kraji je třeba řešit vznik oboustranně výhodného propojení učilišť s výrobními podniky, propagaci a podporu dnes neatraktivních, ale potřebných řemeslných oborů a to, že velký podíl absolventů základních škol (přestože na ně i na jejich rodiče ÚP působí prostřednictvím aktivit pro volbu povolání) se přihlašuje na různé obchodní a manažerské akademie a po odmaturování zhusta končí jako úřadem práce evidovaní uchazeči o zaměstnání.

Nezaměstnaní, VPM a MN	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2011	31. 12. 2012	31. 12. 2011	31. 12. 2012
evidovaní uchazeči o zaměstnání celkem	58 087	61 589	28 965	30 758
z toho dosažitelní	56 550	59 853	28 090	29 804
volná pracovní místa	1 974	1 786	-	-
uchazeči připadající na 1 VPM	29,4	34,5	-	-
uchazeči pobírající podporu v nezaměstnanosti	11 179	9 440	5 427	4 814
podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 let (v %)	9,8	10,5	-	10,6
míra nezaměstnanosti (v %)	12,9	14,0	15,2	16,7

V roce 2012 došlo ke zhoršení situace na trhu práce v Ústeckém kraji ve srovnání s rokem předchozím. Počet evidovaných uchazečů se pohyboval se mezi hodnotami 57 410 (červen) a 62 386 (únor) a k poslednímu dni v roce činil 61 589 uchazečů o zaměstnání, což bylo meziročně o 3 502 osob více. Z celkového počtu bylo 30 758 žen, které tak činily 49,9 % všech uchazečů o zaměstnání. Meziročně došlo k nárůstu o 1 793 žen. Průměrný měsíční počet uchazečů o zaměstnání byl 59 354 uchazečů. Z hlediska počtu evidovaných uchazečů jsou na tom dlouhodobě nejhůře okresy Děčín a Most, s nevelkým odstupem následují okresy Chomutov, Ústí nad Labem a Teplice. Nejméně uchazečů o zaměstnání evidují v okresech Louny a Litoměřice.

U dosažitelných uchazečů o zaměstnání je situace obdobná. Nejnižší počet dosažitelných uchazečů byl 55 764 (červen) a nejvyšší 60 649 (únor). K 31. 12. 2012 bylo evidováno 59 853 dosažitelných uchazečů, což meziročně znamená nárůst o 3 303 osob. Ženy tvořily 49,8 % všech dosažitelných uchazečů a celkem jich bylo ke konci roku evidováno 29 804, což bylo 1 714 méně než v roce předchozím.

Vývoj míry nezaměstnanosti byl ovlivňován počtem dosažitelných uchazečů a vývojem pracovní síly. S příchodem jarních měsíců bývá tradičně patrný zvýšený vliv sezónních prací. V meziročním srovnání vzrostla míra nezaměstnanosti o 1,1 % a činila tak k 31. 12. 2012 14,0 %. Ze všech sedmi okresů Ústeckého kraje je již několik let nejvíce postižen nezaměstnaností okres Most, který patří mezi nejpostiženější regiony i v celorepublikovém měřítku (3. místo). Ostatní okresy patří také na přední příčky v rámci ČR, přičemž nejlépe na tom byl opakovaně okres Litoměřice, kterému ke konci roku patřilo 20. místo v sestupném řazení. Od začátku roku 2013 dojde k zrušení míry nezaměstnanosti jako poměrného ukazatele, který bude pro snadnější interpretaci a lepší vypovídací schopnost nahrazen ukazatelem novým, a to podílem nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let.

Tok nezaměstnanosti	celkem			ženy		
	nově evidovaní	vyřazení	umístění	nově evidované	vyřazené	umístěné
za rok 2011	63 763	67 623	40 489	28 515	30 476	18 789
za rok 2012	57 154	53 651	29 098	26 188	24 395	13 464

V meziročním srovnání došlo k poklesu počtu nově evidovaných uchazečů a v průběhu roku 2012 se zaevidovalo 57 154 uchazečů o zaměstnání. Zároveň bylo na Krajské pobočce v Ústí nad Labem v roce 2012 vyřazeno 53 651 uchazečů, z nichž 29 098 prokazatelně nastoupilo do zaměstnání. Tok nezaměstnanosti tak potvrzuje zhoršení situace ve srovnání s rokem 2011. Největší

pohyb se tradičně týkal měsíce září, kdy dochází ke zvýšené aktivitě po skončení letních dvouměsíčních prázdnin.

Stupeň vzdělání	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2011		31. 12. 2012		31. 12. 2011		31. 12. 2012	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
bez vzdělání a neúplné základní vzdělání	322	0,6	288	0,5	132	0,4	136	0,4
základní vzdělání	23 691	40,8	25 198	40,9	12 373	40,8	12 528	40,7
nižší střední vzdělání	39	0,1	63	0,1	21	0,1	29	0,1
nižší střední odborné	2 210	3,8	1 554	2,5	842	2,8	663	2,2
střední odborné s výučním listem	19 899	34,3	22 255	36,1	9 767	32,2	10 170	33,1
střední nebo SO bez maturity i výučního listu	307	0,5	240	0,4	331	1,1	197	0,6
ÚSV	1 141	2,0	1 141	1,8	747	2,5	719	2,3
ÚSO s vyučením i maturitou	2 087	3,6	1 621	2,6	1 129	3,7	883	2,9
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	6 822	11,7	7 568	12,3	4 286	14,1	4 530	14,7
vyšší odborné vzdělání	189	0,3	232	0,4	130	0,4	162	0,5
bakalářské vzdělání	413	0,7	417	0,7	191	0,6	263	0,9
vysokoškolské	931	1,6	976	1,6	390	1,3	456	1,5
doktorské	36	0,1	36	0,1	10	0,0	22	0,1
Celkem	58 087	100,0	61 589	100,00	30 349	100,0	30 758	100,00

Největší zastoupení v evidenci měli tradičně občané se základním vzděláním a vyučením, kteří dohromady tvořili více než 77 % všech uchazečů o zaměstnání. Lze předpokládat, že tento trend se nebude měnit ani nadále. Přesto je situace výrazně lepší pro vyučené uchazeče vzhledem k poptávce ze strany zaměstnavatelů. Uchazeči se základním a "nižším" vzděláním nadále zůstávají problémovou skupinou, která má stále největší podíl na celkovém počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání, pracovní místa se pro ni tvoří sporadicky a zvyšování předpokladů této skupiny pro umístění na trhu práce je obtížné. Doposud byly pro tuto skupinu osob využívány především veřejně prospěšné práce, což je však, vzhledem k jejich počtu, nedostačující. Je třeba hledat nové cesty k řešení s důrazem na zvyšování kvalifikace těchto osob. Zkušenosti také ukazují, že případné odchylky mezi kvalifikačními požadavky a kvalifikací pracovní síly lze operativně řešit v rámci rekvalifikací. Nejnižší zastoupení mají opakovaně vysokoškoláci, kteří, společně s absolventy vyššího odborného vzdělání, tvořili na konci roku méně než 3 % všech uchazečů o zaměstnání.

Věk	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2011		31. 12. 2012		31. 12. 2011		31. 12. 2012	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 19 let	3 150	5,4	3 363	5,5	1 443	5,0	1 549	5,0
20 - 24 let	8 034	13,8	8 670	14,1	3 447	11,9	3 629	11,8
25 - 29 let	6 517	11,2	6 722	10,9	2 982	10,3	3 010	9,8
30 - 34 let	6 921	11,9	6 971	11,3	3 575	12,3	3 604	11,7
35 - 39 let	7 297	12,6	7 818	12,7	4 121	14,2	4 425	14,4
40 - 44 let	6 044	10,4	6 495	10,5	3 481	12,0	3 738	12,2
45 - 49 let	6 352	10,9	6 652	10,8	3 548	12,2	3 764	12,3
50 - 54 let	6 364	11,0	6 207	10,1	3 423	11,8	3 396	11,0
55 - 59 let	6 368	11,0	7 165	11,6	2 727	9,4	3 400	11,0
nad 60 let	1 040	1,8	1 526	2,5	218	0,8	243	0,8
Celkem	58 087	100,0	61 589	100,00	28 965	100,0	30 758	100,00

K 31. 12. 2012 byla opakovaně nejvíce zastoupenou věková skupina 20 - 24 let, kdy především mladí muži v této kategorii obtížně shánějí zaměstnání. Na početném zastoupení této věkové skupiny se v nemalé míře podílejí také absolventi škol. S odstupem následují věková skupina 35 - 39 let, která je však v případě srovnání kategorie žen tou nejpočetnější. V jednotlivých věkových kategoriích do 30 let jsou v evidenci více zastoupeni muži, kdy lze předpokládat, že řada žen z těchto kategorií čerpá mateřskou dovolenou. V kategoriích mezi 30 a 55 lety jsou výrazněji zastoupeny ženy, přičemž s přibývajícím věkem se nůžky mezi zastoupením jednotlivých pohlaví přivírají. Především matky ve věku 30 až 45 let tak mají na trhu práce ztíženou situaci vzhledem k časté absenci spojené s výchovou dětí. V kategoriích 55 let opět dominují muži, což je nepochybně spojeno s dřívějším odchodem žen do starobního důchodu. Dle jednotlivých skupin na tom byli nejlépe uchazeči ve věku 50 - 54 let, kterých bylo v evidenci o 2 463 méně než osob ve věku 20 - 24 let, a kteří jsou jedinou věkovou skupinou, jež zaznamenala i ve zhoršující se situaci na trhu práce meziroční pokles. Tato skutečnost může ukazovat na změnu v chování zaměstnavatelů, kdy tito začínají preferovat zkušenosti dnešních padesátníků ve srovnání s jejich mladšími kolegy. Nadále se lze domnívat, že podíl věkových skupiny nad 55 a do 25 let by bez zvýšené péče při zprostředkování zaměstnání, kdy dochází k využívání nástrojů APZ, narůstal.

Délka evidence	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2011		31. 12. 2012		31. 12. 2011		31. 12. 2012	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 3 měsíců	13 986	24,1	14 058	22,8	5 938	20,5	5 803	18,9
3 - 6 měsíců	9 866	17,0	10 306	16,7	4 966	17,1	5 261	17,1
6 - 9 měsíců	5 247	9,0	5 894	9,6	2 586	8,9	2 918	9,5
9 - 12 měsíců	4 095	7,0	5 420	8,8	1 965	6,8	2 641	8,6
12 - 24 měsíců	10 403	17,9	10 275	16,7	5 367	18,5	5 278	17,2
nad 24 měsíců	14 490	24,9	15 636	25,4	8 143	28,1	8 857	28,8
Celkem	58 087	100,0	61 589	100,0	28 965	100,0	30 758	100,0

K 31. 12. 2012 se zvýšily absolutní počty uchazečů ve všech kategoriích dle délky evidence s výjimkou kategorie 12 - 24 měsíců. Podíl uchazečů v evidenci s dobou delší než 2 roky překročil hranici 25 % a tito uchazeči tak tvoří více než čtvrtinu všech evidovaných. V kategorii žen už se tato hranice posunula k 29 %. Pokles uchazečů o zaměstnání z této skupiny ovlivní až oživení ekonomiky, které je spojené s růstem objemu výroby a služeb, vytvářením nových pracovních míst a přijímáním nových pracovníků.

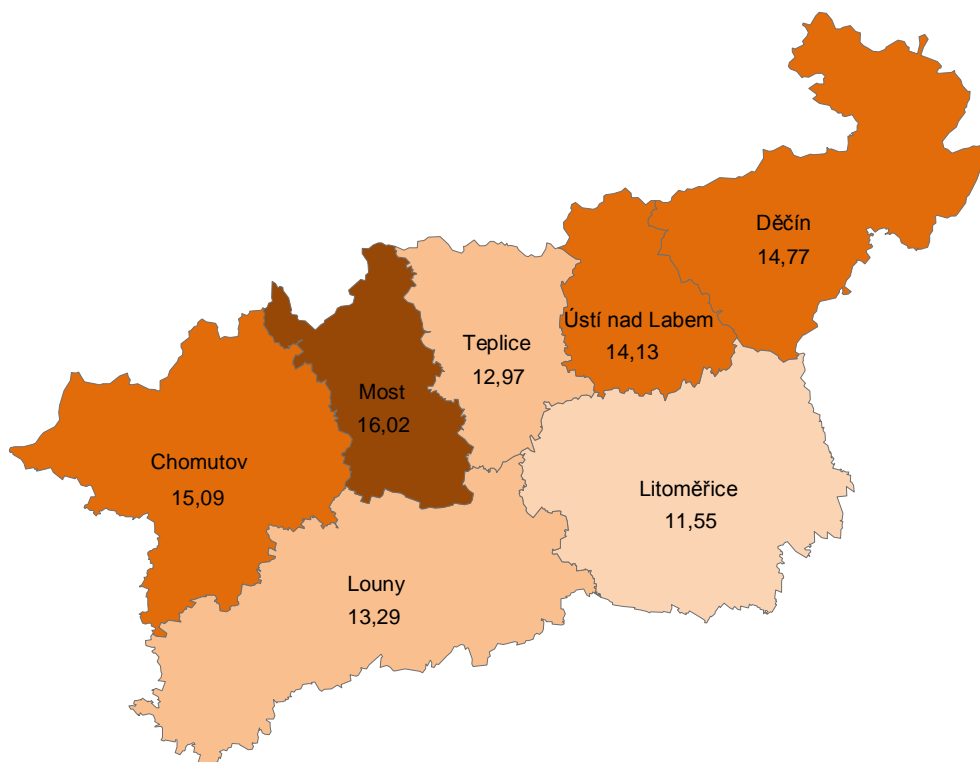
Mezi charakterizující faktory, které příznivě/nepříznivě ovlivňují vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji, patří:

- výhodná geografická poloha
- zásoby nerostných surovin a vybudovaná průmyslová aglomerace s vodohospodářskou a energetickou infrastrukturou (zavedený těžební, energetický, chemický a potravinářský průmysl),
- vybudovaná dopravní infrastruktura (nadprůměrně hustá silniční i železniční síť), která je však limitována dostavbou chybějícího úseku dálnice D8 přes České středohoří,
- vysoký počet disponibilní pracovní síly s příznivou věkovou strukturou a relativně nízkými mzdovými náklady i náklady na bydlení,
- vysoký podíl obyvatel se základním vzděláním či bez vzdělání a zároveň nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel kraje (chybějící regionální univerzity),
- nedostatečná integrace minoritních skupin obyvatelstva, vysoká kriminalita a výskyt sociálně-patologických jevů,
- silné zaměření ekonomiky na průmyslová odvětví s materiálovou náročností, koncentrace ekonomických subjektů v centrech kraje a malý počet dlouhodobě prosperujících středních a malých podniků,
- chování zaměstnavatelů při přijímání zaměstnanců, uzavírání krátkodobých smluv (dohody o provedení práce, pracovní činnosti, pracovní poměry na dobu určitou),
- nevhodná skladba učňovských a studijních programů, které často chrlí absolventy, kteří jsou na současném trhu práce nepotřební či dokonce nepoužitelní.

2.2. Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji

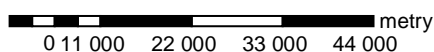
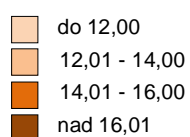
Míra nezaměstnanosti

okresy Ústeckého kraje
stav k 31. 12. 2012

Míra nezaměstnanosti

v okresech (%)

ÚP ČR, KrP v Ústí nad Labem, 2013

2.3. Problémové skupiny na trhu práce kraje

Mezi problémové skupiny na trhu práce, které vyžadují zvýšenou péči, patří především osoby se zdravotním postižením, dlouhodobě evidovaní, uchazeči s nízkou kvalifikací či bez kvalifikace, absolventi škol a mladiství, osoby pečující o děti do 15 let nebo osoby starší 55 let.

Osoby se zdravotním postižením

Osoby se ZP mají omezenou možnost pracovního uplatnění a jsou ze všech sledovaných skupin nejvíce zasaženi dlouhodobou nezaměstnaností. Hlavním problémem uplatnění osob se ZP je jejich nižší produktivita práce a častější nemocnost. U většiny uchazečů se ZP dochází ke kumulaci více zdravotních handicapů, což ještě více zhoršuje možnost začlenění uchazeče do pracovního procesu. Pozitivně se na zvyšování zaměstnanosti osob se ZP projevuje i uplatňování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (podpora chráněných pracovních dílen a míst či příspěvek dle § 78 ZoZ), jejichž prostřednictvím ÚP podporuje začleňování osob se ZP do pracovního procesu.

Osoby se ZP	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2011	31. 12. 2012	31. 12. 2011	31. 12. 2012
celkem	7 188	7 061	3 579	3 556
podíl na celkovém počtu uchazečů	12,4	12,2	12,4 ¹⁾	11,6 ¹⁾
z toho: plně invalidní	3	3	0	2
částečně invalidní	542	268	260	126
os. invalidní - I. stupeň (§39/2a)	3 800	4 077	1 906	2 112
os. invalidní - II. stupeň (§39/2b)	1 539	1 698	715	964
os. invalidní - III. stupeň (§39/2c)	5	16	3	6
os. invalidní - III. stupeň (§39/2c, §39/4f)	26	32	9	15
os. zdravotně znevýhodněné	1 273	967	686	531

K 31. 12. 2012 bylo na ÚP v kraji evidováno 7 061 osob se zdravotním postižením, což je o 127 méně než v předchozím roce. Osoby se ZP tvoří více než 11 % evidovaných uchazečů v Ústeckém kraji.

Dlouhodobě evidovaní

Tato skupina patří mezi největší problémy, se kterými se na ÚP v současné době potýkají. Procentní podíl uchazečů evidovaných po dobu delší jak 5 měsíců k celkovému počtu uchazečů o zaměstnání tvoří přibližně 63,5 %. Tuto skupinu však nelze hodnotit samu o sobě, neboť je „konglomerátem“ uchazečů z ostatních skupin. Lze však říci, že v ní převažují občané s nižší kvalifikací, zejména se základním vzděláním či bez vzdělání, osoby se záznamem v rejstříku trestů, osoby se ZP nebo ve věku nad 55 let.

Občané s nízkou kvalifikací či bez kvalifikace

Tito lidé jsou nejvíce ohroženi dlouhodobou nezaměstnaností, přičemž jejich počet se meziročně zvýšil o 1 473 na 25 486 osob. Podíl na celkovém počtu uchazečů činil 41,4 %. Obvyklým nástrojem, který umožňuje této skupině bezproblémové uplatnění na trhu práce, jsou veřejně prospěšné práce. Dalším nástrojem, podporujícím uplatnění na trhu práce zůstávají rekvalifikace. Pokud se týká občanů s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce i nadále jsou v odboru zprostředkování a poradenství seznamováni s nabídkou rekvalifikačních kurzů. Problematické je tuto skupinu k rekvalifikačním motivovat.

Absolventi škol a mladiství

Absolventi škol a mladiství tvoří na trhu práce již dlouhodobě jednu z problémových skupin. Do skupiny mladistvých spadají osoby ve věku 15 - 18 let. I přesto, že počet evidovaných mladistvých postupně klesá a za období posledních 5 let je jich evidováno nejméně, k 31. 12. 2012 bylo evidováno 738 mladistvých, stále zůstávají problémovou skupinou. Největším problémem mladistvých s uplatněním na trhu práce je zejména jejich nedostatečné, v tomto případě pouze základní vzdělání. Tito lidé nemají žádnou odbornost a ve většině případů nezískali ani žádné praktické dovednosti, čímž jsou pro zaměstnavatele nezajímaví.

V meziročním porovnání bylo evidováno o 294 absolventů více než v roce 2011. Počet absolventů se pohybuje v ročních sezónních vlnách, kdy minima dosahuje v letních měsících, prudký nárůst je pak zaznamenán v prvním měsíci školního roku, kdy se evidují absolventi, kteří nenalezli na trhu práce vhodné uplatnění či z různých důvodů nepokračovali v dalším vzdělávání. Vývoj počtu volných pracovních míst pro absolventy je příznivější než u skupiny mladistvých, poptávka po absolventech vzrůstá zejména ve II. pololetí kalendářního roku. Uplatnění absolventů závisí především na celkové ekonomické, politické i sociálně-demografické situaci v zemi, na celkové nezaměstnanosti, ale také vzdělávací nabídce, možnostech a aktivitách regionu. Nejčastější příčinou nezaměstnanosti absolventů je obecně známá nedostatečná odborná praxe. Další významnou příčinou jsou vysoké počty absolventů určitých oborů a naproti tomu u některých oborů malý zájem ze strany zaměstnavatelů o jejich absolventy. Šance absolventů uplatnit se na trhu práce jsou determinovány nabídkou pracovních míst a rovněž konkurencí mezi ostatními uchazeči o zaměstnání. Na trhu práce se snáze uplatňují absolventi středních odborných škol a středních odborných učilišť, kteří při studiu nabyli konkrétní odbornosti a v některých případech i praxi. Hůře jsou na tom absolventi, kteří mají všeobecné vzdělání a z různých důvodů nepokračují v dalším, odborném vzdělávání. Nejméně ohroženou skupinou z pohledu vzdělání jsou absolventi vyšších odborných a

vysokých škol, jejichž počet je ve srovnání s výše uvedenými skupinami mizivý a velké procento těchto absolventů nachází uplatnění na trhu práce v poměrně krátkém časovém horizontu.

Osoby pečující o děti do 15 let

Výraznému zvýšení zaměstnanosti těchto uchazečů brání, stejně jako v minulosti, nízký počet jednosměnných pracovních míst a chybějící možnost zabezpečit péči o děti formou finančně nenáročných služeb, či v rámci rodin. Rodiče vracející se z mateřské dovolené zaměstnavatelé přirovnávají k absolventům. Navíc se obávají časté nemocnosti dětí a s tím spojené absence rodiče na pracovišti. K 31. 12. 2012 bylo v evidenci ÚP v kraji vedeno 6 282 takovýchto osob.

Občané z vyšších věkových skupin

Uchazečů ve věku 50 let a výše mohou nabídnout pracovní zkušenosti a návyky i přesto, že pro některé zaměstnavatele to mohou být pracovní návyky „negativně zaběhlé“. Vzhledem k blížícímu se důchodovému věku se dá předpokládat i vyšší nemocnost a nižší schopnost učit se novým věcem. Ke konci roku 2012 bylo v evidenci úřadů práce v kraji 14 898 uchazečů ve věku nad 50 let, což meziročně znamená nárůst o 1 126 osob. Podíl občanů nad 50 let na celkovém počtu se meziročně zvýšil o 0,5 % na 24,2 %.

3. Cizinci na trhu práce kraje

Zaměstnávání cizinců	stav k	
	31. 12. 2011	31. 12. 2012
povolení k zaměstnání	1 729	1 348
informace o zaměstnání - cizinci z tzv. „třetích zemí“	1 425	1 968
Informace o zaměstnání - občané EU, EHP a Švýcarska	3 665	3 770
zelené karty	15	22
modré karty	0	0
Celkem	6 834	7 108

Sledování cizinců na trhu práce bylo v roce 2012 znesnadněno chybějícími statistikami. Při zpracování bylo postupováno na základě interních šetření a sdělení odborných referentů. Uveřejněné informace tudíž mohou být do určité míry zkreslené.

Po vstupu ČR do EU se cizinci rozdělili do dvou základních kategorií, a to na občany Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru, kteří mají volný přístup na český trh práce bez nutnosti povolení k zaměstnání, a ostatní cizince, tj. občany „třetích zemí“, kteří i nadále musí žádat o povolení k zaměstnání, pokud nesplňují některou ze zákonem povolených výjimek.

K 31. 12. 2012 pracovalo v Ústeckém kraji celkem 7 108 občanů EU/EHP + Švýcarska a cizinců. Z meziročního srovnání údajů zaměstnávání cizích státních příslušníků vyplývá, že došlo k celkovému nárůstu o 274 osob. Nárůst se týkal především osob pracujících v ČR na základě informační karty pro cizince ze „třetí země“. Největší zaměstnanost cizinců v kraji je v okresech Teplice (1 798) a Litoměřice (1 770), s odstupem následují okresy Louny (918), Ústí nad Labem (867), Chomutov (764), Most (711) a nejmenší zaměstnanost cizinců je v okrese Děčín (280).

Z celkového počtu zaměstnaných cizinců jich k 31. 12. 2012 pracovalo na základě povolení k zaměstnání 1 348, což znamená meziroční pokles o 381 cizinců. Pokračuje tak trend nastolený při povolování práce cizím státním příslušníkům, kdy ÚP ČR dlouhodobě usiluje o přednostní obsazování volných pracovních míst evidovanými uchazeči z ČR. Občané cizích států získávají pracovní povolení na území Ústeckého kraje především při pokrytí profesní poptávky firem, kterou není možné z řad evidovaných uchazečů uspokojit. V mnoha případech bylo rozhodnuto o nepovolení či neprodloužení žádosti k povolení zaměstnání cizince na území ČR, a to zejména u nekvalifikovaných profesí a pomocných prací. Rozhodnutí o povolení k zaměstnání cizích státních příslušníků vydaná ÚP mají časově omezenou platnost. V roce 2012 se vydávala a prodlužovala povolení maximálně nad dobu 1 roku, v případě vysokoškolačka maximálně na dobu 2 let. Zpřísněná opatření napomáhají nelegálnímu zaměstnání cizinců, což je přetrvávající problém české ekonomiky. Odhad počtu takto pracujících cizinců v Ústeckém kraji je velmi problematický a je z velké části ovlivňován momentálními potřebami a zakázkami jejich zaměstnavatelů. Nejvíce cizinců pracujících v Ústeckém kraji na základě povolení k zaměstnání pocházelo v roce 2012 z Ukrajiny, Mongolska a Ruska.

Dále bylo ke konci sledovaného roku zaevidováno 3 770 informačních karet občanů EU/EHP + Švýcarska, což činí meziroční nárůst o 105 osob. U těchto občanů, kteří mají povolen volný vstup na

místní pracovní trh, je cílem pouze zmapovat jejich počet. Nejpočetnější skupinu nadále tvořili Slováci, které následovali Němci, Bulhaři, Rumuni a Poláci.

Počet informačních karet cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání, bylo k 31. 12. 2012 v kraji 1 968, což značí meziroční nárůst o 543 osob. Jednou z příčin tohoto nárůstu může být získání trvalého pobytu u cizinců „třetích zemí“, kteří na území ČR působí dlouhodobě. Vzhledem ke zpřísněné imigrační politice naší země se dá předpokládat, že počet zahraničních občanů žádajících udělení některé ze zákonných výjimek (např. trvalý pobyt, druh pobytu za účelem sloučení rodiny apod.) bude v následujících letech narůstat. V roce 2012 takto pracovalo v Ústeckém kraji nejvíce občanů Ukrajiny a Mongolska.

K 31. 12. 2012 pracovalo v Ústeckém kraji 22 cizinců na základě zelené karty, o 7 více než před rokem, přičemž většina z nich byla občany Ukrajiny. Od začátku zavedení používání modrých karet 1. 1. 2011 nebyla v kraji vystavená žádná takováto karta.

Cizinci zde dlouhodobě vykonávají práce, o které není ze strany občanů ČR zájem, nejčastěji z důvodů fyzické či časové náročnosti nebo pro nedostatečné finanční ohodnocení. Cizinci pracují v profesích, kde přetrvává převis poptávky nad nabídkou (zejména ve stavebnictví, lodním průmyslu, zemědělství, potravinářském a textilním průmyslu). Jedná se o profese jako např. svářeč-zámečnický, montážní dělník, stavební dělník hlavní stavební výroby, zedník, lešenář, šička, obsluha šicích a vyšívacích strojů, čalouník, pomocný pracovník ve výrobě i zemědělství, obsluha strojů a zařízení, kuchař, sezónní zemědělský pracovník a také o vysoce kvalifikované specialisty, manažery či lékaře. Nadále ze strany zaměstnavatelů platí argumenty vyšší produktivity práce, lepší morálky, ochota práce přesčas, minimální absence a neposlední řadě výše mzdy, kdy se manuální zahraniční pracovníci uplatňují v profesích s nízkou mzdovou hladinou, které nejsou pro tuzemské pracovníky vzhledem k úrovni sociálních dávek „ekonomické“.

4. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2013

Předpokládáme, že trh práce v Ústeckém kraji v roce 2013 neprojde žádnými zásadními změnami. Dá se předpokládat, že avizované postupné ožívání ekonomiky se bude na trhu práce projevovat s jistým zpožděním a pokud k němu opravdu dojde, projeví se až v roce 2014. Nadále očekáváme, že vzhledem k hospodářské situaci v ČR se budou zaměstnavatele chovat spíše opatrně a při vytváření nových pracovních příležitostí budou spíše vyčkávat, až se situace v ekonomice ustálí.

Dominantní národní i nadnárodní podniky budou nadále určující hybnou silou, která bude ovlivňovat vývoj u středních a drobných podnikatelských subjektů na regionálním trhu práce. V Ústeckém kraji se v průběhu roku 2013 neočekává příchod ani odchod strategického zaměstnavatele, který by významně ovlivnil zaměstnanost v regionu.

Z hlediska uchazečů o zaměstnání se neočekávají přílišné výkyvy ve srovnání s rokem 2012. Problémy se získáním zaměstnání budou mít tradičně uchazeči s handicapem na trhu práce. Asi nejvíce budou postiženi uchazeči se základním vzděláním či bez vzdělání, neboť pro ně se v dnešní době pracovní místa téměř nevytvářejí a jedinou možností pro jejich začlenění do pracovního procesu tak zůstávají prakticky pouze VPP.

Veřejně prospěšné práce jsou, společně s dalšími nástroji APZ, jedním z faktorů, které příznivě ovlivňují zaměstnanost v regionu. Stejně jako v minulosti, bude realizace APZ ovlivněna především množstvím uvolněných prostředků pro jednotlivé krajské pobočky na běžný rok, s vazbou na státní rozpočet a na rozpočet z ESF.

Ústecký kraj je regionem s dlouhodobě nejvyšší mírou nezaměstnanosti v rámci ČR a dá se očekávat, že tento primát si i nadále udrží. Nezaměstnanost bude přímo úměrně kopírovat vývoj na trhu práce v regionu a nepředpokládají se výrazné posuny ve srovnání s rokem předchozím. V průběhu roku lze očekávat tradiční sezónní výkyvy, mezi které patří např. pokles nezaměstnanosti v průběhu jarních měsíců spojený s nastartováním sezónních prací v zemědělství či stavebnictví, zvýšený pohyb uchazečů o zaměstnání vč. absolventů spojený se zvýšenou aktivitou po skončení letních prázdnin atd..

5. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2012

5.1. Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2012

Realizace aktivní politiky zaměstnanosti probíhala v roce 2012 standardním způsobem za využití standardních nástrojů APZ. K realizaci APZ bylo využito především finančních prostředků

Evropského sociálního fondu a prostředků ze Státního rozpočtu ČR. Realizace APZ byla zaměřena na cílové skupiny osob, které jsou nejvíce ohroženy na trhu práce. V roce 2012 se jednalo především o:

- fyzické osoby se zdravotním postižením,
- fyzické osoby do 24 let věku, které dosud neodpracovali více než 12 měsíců,
- fyzické osoby pečující o dítě do 10 let věku,
- fyzické osoby starší 55 let věku,
- fyzické osoby, které jsou vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 5 měsíců,
- fyzické osoby, které potřebují zvláštní pomoc.

Z hlediska počtu vytvořených pracovních příležitostí i počtu podpořených uchazečů o zaměstnání byly v roce 2012 nejvyužívanějším nástrojem APZ veřejně prospěšné práce. Druhým nejvyužívanějším nástrojem byla společensky účelná pracovní místa. Součástí realizace APZ byl i nový nástroj pro aktivizaci nezaměstnaných osob, kterým je veřejná služba (více dále v textu). Tento nástroj byl úspěšně využíván společně s nástrojem veřejně prospěšné práce. V září 2012 byl také zahájen projekt „Vzdělávejte pro stabilitu!“. Cílem projektu „Vzdělávejte se pro stabilitu!“ je podpořit udržení pracovních míst u těch zaměstnavatelů, kteří se v souvislosti s negativním vývojem ekonomiky ČR nacházejí v přechodně obtížné hospodářské situaci a dočasně nejsou schopni svým zaměstnancům přidělovat práci ve sjednaném rozsahu.

5.2. Rekvalifikace a poradenství

Tabulka čerpání - zvolené rekvalifikace 2012		
KrP	grant - RIP + NIP	zvolená rekvalifikace
Děčín	98	248
Chomutov	645	45
Litoměřice	100	267
Louny	185	119
Most	516	142
Rumburk	30	90
Teplice	121	270
Ústí nad Labem	90	357
Celkem	1 785	1 538

V roce 2012 Krajská pobočka v Ústí nad Labem realizovala rekvalifikace zejména formou nového nástroje aktivní politiky zaměstnanosti pod názvem „Zvolená rekvalifikace“, kde si uchazeč či zájemce sám podává žádost o rekvalifikaci a zároveň si zajistí realizátora této rekvalifikace. Žádost následovně komise ÚP vyhodnotí a případně schválí realizaci. Největší zájem ze strany uchazečů byl o rekvalifikační kurzy: masér, účetní, mzdová účetní, rozšíření řidičského průkazu na sk. C a E + profesní kvalifikaci a svářečské průkazy. Hlavním kritériem schvalování byla další návaznost na trh práce nástupem do zaměstnání či zahájení SVČ. Úspěšnost umístění nově rekvalifikovaných uchazečů do zaměstnání byla téměř 50 %. Úřad práce je zároveň partnerem téměř ve všech projektech realizovaných v Ústeckém kraji, přičemž v rámci těchto projektů vznikají další rekvalifikační možnosti pro uchazeče (viz. údaje ve výše uvedené tabulce).

5.3. Projekty ESF

V roce 2012 realizoval referát projektů EU krajské pobočky Úřadu práce v Ústí nad Labem 17 regionálních individuálních projektů (dále „projekt“) financovaných Evropským sociálním fondem v Operačním programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Tyto projekty slouží především k rozvíjení zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, k podpoře sociálního začleňování osob a rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. K dosahování těchto cílů využívají projekty především soubor nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v kombinaci se zaváděním nových a inovovaných nástrojů. Jde zejména o zprostředkování zaměstnání, poradenské činnosti a poradenské programy, bilanční a pracovní diagnostiky, rekvalifikace a také o podporu uplatnění na trhu práce a pružných forem zaměstnání, zajištění odborné praxe, motivačních aktivit, programů prevence dlouhodobé nezaměstnanosti, pracovní rehabilitace a doprovodných aktivit.

Jedenáct ze sedmnácti zmíněných projektů připadá na oblast podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti. Zmíněná oblast podpory je zaměřena na osoby, kterým se věnuje zvýšená péče

při zprostředkování, jsou ohroženy dlouhodobou nezaměstnaností anebo jsou již dlouhodobě nezaměstnané. Jde především o osoby, které pro svůj zdravotní stav, věk, péči o dítě a jiné závažné důvody, mají ztížené postavení na trhu práce. V roce 2012 bylo projektovými aktivitami úspěšně podpořeno 320 lidí, z nichž se 155 podařilo nalézt zaměstnání.

Dalších pět projektů je realizováno v oblasti podpory 1.2 Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků. Úkolem tohoto typu projektů s názvem „Restart“ je pomoci propouštěným zaměstnancům firem v potížích a restrukturalizaci s cílem zajistit nové začlenění těchto osob na trh práce. Projekty tak začínají pracovat s lidmi ještě před jejich propuštěním a evidencí na Úřadu práce ČR. Tyto projekty tak inovativně mění stávající zavedenou praxi, kdy Úřad práce ČR prostřednictvím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti reaguje na situaci na trhu práce a propouštění se zpožděním. Za rok 2012 bylo v rámci tohoto typu projektů úspěšně podpořeno 259 lidí, z nichž se podařilo opět zaměstnat 225.

Poslední projekt, jehož realizace začala v polovině roku 2012, je z oblasti podpory 1.1 Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků. Tento typ projektů je zaměřen především na rozvoj podnikového vzdělávání, podporu konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů a organizací. Projektové aktivity tak kladně působí na rozvoj specifických služeb, odborné přípravy a podpory zaměstnanců, na realizaci moderních způsobů řízení organizací a koncepční řízení lidských zdrojů. Jedním z důležitých prvků této oblasti podpory je i posilování sociálního dialogu se zaměřením na rozvoj spolupráce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. Tento projekt v roce 2012 podpořil 393 zaměstnanců u 19 zaměstnavatelů.

Od konce roku 2009, kdy začala realizace aktivit většiny projektů v operačním programu Lidské zdroje a zaměstnanost, se podařilo v Ústeckém kraji úspěšně podpořit přes 10 300 lidí a téměř 3 400 z nich získalo prostřednictvím projektu i zaměstnání. Nižší počet podpořených osob oproti předešlému roku je způsoben především tím, že velká část projektů končila nebo naopak byla na počátku realizace.

Z celkových sedmnácti realizovaných projektů byla koncem roku 2012 ukončena realizace sedmi projektů v oblasti podpory 2.1 a tří projektů z oblasti podpory 1.2 V polovině roku naopak začal projekt „Vzdělávejte se pro růst v Ústeckém kraji“ z oblasti podpory 1.1, následovaly ho dva projekty v oblasti podpory 2.1 a to projekt „Práce pro každého v Ústeckém kraji!“, který se věnuje osobám s nízkou kvalifikací nebo kvalifikací těžce uplatnitelnou, a projekt „Sociálně vyloučené lokality Ústeckého kraje“, jenž je zaměřen na uchazeče o zaměstnání ze sociálně vyloučených lokalit Ústeckého kraje. Dalším projektem, jehož realizace byla zahájena koncem roku 2012, je projekt „Restart na druhou v Ústeckém kraji!“, jenž je pokračováním projektů typu Restart z oblasti podpory 1.2.. V souladu s potřebami a možnostmi Evropského sociálního fondu připravuje Úřad práce ČR pro region Ústeckého kraje na rok 2013 k realizaci projekt zaměřený na mladé nezaměstnané do 30 let a pokračování projektu „Vzdělávejte se pro růst v Ústeckém kraji!“.

Název projektu	místo realizace	oblast podpory	registrační číslo projektu	začátek projektu	konec projektu
Vzdělávejte se pro růst v Ústeckém kraji!	ÚK	1.1	CZ.1.04/1.1.00/82.00012	1. 6. 2012	31. 5. 2014
RESTART - LOUNY	LN	1.2	CZ.1.04/1.2.00/37.00001	1. 10. 2009	30. 4. 2012
RESTART - MOST	MO	1.2	CZ.1.04/1.2.00/37.00002	1. 9. 2009	31. 1. 2012
RESTART - CHOMUTOV	CV	1.2	CZ.1.04/1.2.00/37.00003	1. 9. 2009	31. 7. 2012
RESTART	ÚK	1.2	CZ.1.04/1.2.00/37.00008	1. 10. 2010	31. 3. 2013
Restart na druhou v Ústeckém kraji	ÚK	1.2	CZ.1.04/1.2.00/37.00010	1. 10. 2012	31. 7. 2015
V padesáti nekončíme	ÚK	2.1	CZ.1.04/2.1.00/13.00038	1. 7. 2009	30. 6. 2012
První šance i mladým bez vzdělání	ÚK	2.1	CZ.1.04/2.1.00/13.00039	1. 7. 2009	30. 6. 2012
CESTA dlouhodobě evidovaného uchazeče k zaměstnání	ÚK	2.1	CZ.1.04/2.1.00/13.00041	1. 7. 2009	30. 6. 2012
KREDIT - Sociální ekonomika na Mostecku	MO	2.1	CZ.1.04/2.1.00/13.00064	1. 9. 2009	31. 5. 2012
PODPORA zaměstnanosti v sociálně vyloučených lokalitách Mostecka	MO	2.1	CZ.1.04/2.1.00/13.00065	1. 9. 2009	31. 7. 2012

Společnou cestou za prací	DC	2.1	CZ.1.04/2.1.00/13.00072	1. 1. 2010	30. 11. 2012
Mikroregiony Mostecka: Budoucnost patří kvalifikovaným	MO	2.1	CZ.1.04/2.1.00/13.00078	1. 4. 2010	31. 3. 2013
S podporou za prací na Děčínsku	DC	2.1	CZ.1.04/2.1.00/13.00079	1. 4. 2010	30. 11. 2012
Práce bez překážek	ÚK	2.1	CZ.1.04/2.1.00/70.00013	1. 8. 2011	31. 7. 2014
Práce pro každého v Ústeckém kraji	ÚK	2.1	CZ.1.04/2.1.00/70.00027	1. 9. 2012	30. 8. 2015
Sociálně vyloučené lokality Ústeckého kraje	ÚK	2.1	CZ.1.04/2.1.00/70.00038	1. 12. 2012	30. 8. 2015

Podrobnější informace k projektům lze získat na stránkách Úřadu práce České republiky http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/regionalni_projekty.

6. Strategie realizace APZ pro rok 2013

Cílem úřadu práce je finančně podpořit zaměstnavatele, kteří přijímají do pracovního poměru takové uchazeče o zaměstnání, při jejichž pracovním uplatnění je použití finančního příspěvku nezbytné. Jde zejména o ty uchazeče o zaměstnání, u nichž dochází ke kumulaci různých handicapů na trhu práce (zhoršený zdravotní stav, dlouhodobá nezaměstnanost, vyšší věk, příp. bydliště v mikroregionu s vysokou nezaměstnaností apod.). Při uplatnění jednotlivých nástrojů a konkrétních žádostí se bude sledovat a zajišťovat hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání prostředků a vycházet při tom z toho, že cílem uplatnění těchto nástrojů je řešení a přecházení dlouhodobé nezaměstnanosti. Pracovní místa vytvořená s podporou APZ jsou určena zejména uchazečům o zaměstnání, kterým nelze zajistit uplatnění jiným způsobem, tj. kategorie uchazečů, kterým ÚP věnuje zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání (§ 33 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti). Jsou to zejména:

- fyzické osoby se zdravotním postižením,
- fyzické osoby do 24 let věku, které dosud neodpracovali více než 12 měsíců,
- fyzické osoby pečující o dítě do 10 let věku,
- fyzické osoby starší 55 let věku,
- fyzické osoby, které jsou vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 5 měsíců,
- fyzické osoby, které potřebují zvláštní pomoc.

Úřad práce ČR - krajská pobočka v Ústí nad Labem si vyhrazuje právo měnit strategii finančních podpor v souvislosti s vývojem situace na místním trhu práce, popřípadě ji uzpůsobovat okolnostem čerpání prostředků aktivní politiky zaměstnanosti. Pro zajištění vhodného zaměstnání zejména pro výše uvedené skupiny uchazečů budou využívány jednotlivé nástroje APZ.

Veřejně prospěšné práce

Jedná se zejména o práce nekvalifikované, spočívající v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo ve prospěch státních nebo jiných obecně prospěšných institucí. Na VPP budou úřadem práce přednostně doporučováni uchazeči, kteří jsou v evidenci ÚP a patří do kategorie uchazečů, kterým je věnována zvláštní pozornost. Přednostně pak uchazeči:

- se zdravotním postižením,
- starší 55 let věku,
- kteří jsou vedeni v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 5 měsíců.

Společensky účelná pracovní místa

Využívána budou zejména vyhrazená pracovní místa, tedy místa, která zaměstnavatel vyhradí pro uchazeče o zaměstnání. Tato místa budou sloužit k obnově pracovních návyků a kompetencí v konkrétních profesích. Ze strany ÚP budou podporováni zejména uchazeči, kterým je nutno věnovat zvláštní pozornost. Přednostně pak uchazeči:

- se zdravotním postižením,

- starší 55 let věku,
- kteří jsou vedeni v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 5 měsíců,
- fyzické osoby do 24 let věku, které dosud neodpracovali více než 12 měsíců.

Chráněná pracovní místa

Využití tohoto nástroje se bude řídit zájmem zaměstnavatelů pro vytváření pracovních míst pro uchazeče se zdravotním postižením. Je však potřeba brát v úvahu, že zde vzniká návaznost na § 78 a tím pravidelné další výdaje ze státního rozpočtu.

Rekvalifikace

Na základě zkušenosti z roku 2012 bude využívána spíše forma zvolené rekvalifikace, která se jeví jako daleko efektivnější a účinnější než klasické rekvalifikace. Nicméně v plánu je i realizace klasických rekvalifikačních kurzů v rámci projektu „Vzdělávejte se! - rekvalifikace“, a to poté co budou vysoutěženi dodavatelé. Zaměření klasických rekvalifikací bude voleno na základě zjištěných potřeb zaměstnavatelů regionu.

7. Přílohy

Příloha č. 1: Charakteristika problémových regionů kraje k 31. 12. 2012

Bílina

Nejproblémovější oblastí v teplickém okrese je mikroregion Bílina, jehož rozloha je 123 km² a tvoří ho město Bílina, městys Hostomice a 5 obcí - Hrobčice, Kostomlaty pod Milešovkou, Lukov, Měrunice a Světec. Jde o převážně průmyslovou oblast. Jedná se o mikroregion s největším podílem uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním.

Jirkovsko

Nejvíce postiženou oblastí v rámci okresu Chomutov je Jirkovsko, které dlouhodobě vykazuje nepříznivý vývoj počtu nezaměstnaných. Jirkovsko je jedinou lokalitou v okrese bez strategické průmyslové zóny, čemuž odpovídá i nejmenší počet hlášených volných pracovních míst. Zároveň je mikroregion poznamenán nejvyšším úbytkem pracovních míst v těžebním průmyslu, zejména rušením míst pro osoby se základním vzděláním a nízkou kvalifikací.

Mikroregion Jih

Charakteristická pro tento mikroregion zůstává převaha zemědělské výroby před zaměstnaností v průmyslu. Tento trend se začíná měnit s postupným naplňováním rozvojové zóny JOSEPH. Mikroregion lze charakterizovat malým počtem ekonomicky aktivního obyvatelstva, nevhodnou skladbou obyvatelstva a špatnou dopravní obslužností.

Most - venkov

V tomto mikroregionu jsou obce, které tvoří „jakési“ předměstí města Mostu a jsou s ním velice úzce provázány. Charakteristický je menší počet ekonomicky aktivních obyvatel a méně pracovních příležitostí. Lidé v tomto regionu ztratili v minulosti své pracovní uplatnění v souvislosti s restrukturalizací dolů a dramatickým snížením počtu pracovníků v zemědělství. V současné době nachází lidé z tohoto mikroregionu uplatnění ve firmách, které podnikají přímo zde, tak i v rámci celého okresu. Situaci mírně komplikuje ne právě nejlepší situace v dopravní obslužnosti.

Šluknovsko

Průmyslový mikroregion Šluknovsko má nejvyšší míru nezaměstnanosti v rámci okresu Děčín a tvoří jej 4 města (Šluknov, Velký Šenov, Mikulášovice, Dolní Poustevna) a 3 obce. Význam měst ovšem patří hlavně minulosti, době před rokem 1945. Šluknovský výběžek, který zahrnuje větší území než mikroregion Šluknovsko, je nejsevernější oblastí České republiky. V roce 2012 došlo ve Šluknovském výběžku oproti roku 2011 ke zklidnění sociálních nepokojů, přispěla k tomu i mimořádná opatření aktivní politiky zaměstnanosti, kdy došlo k navýšení pracovních míst v rámci VPP. Problémovým místem však nadále zůstává město Varnsdorf.

Úštěcko

Úštěcko a okolí dlouhodobě patří mezi oblasti, kde vzhledem k úrodnosti země převládala hlavně zemědělská výroba a pěstování chmele. Zdejší obyvatelé neměli potřebu se více vzdělávat,

než byla povinná docházka na základní školy. Vzhledem k tomu, že se v období let 2007 - 2011 situace v pěstování chmele rapidně zhoršila, nastalo období propouštění stálých zaměstnanců ze zemědělských družstev. Proto v míře nezaměstnanosti Úštěcku patří jedno z prvních míst s nejvyšším procentem nezaměstnaných v okrese Litoměřice. Tendence samotného počtu nezaměstnaných sice v průběhu roku kolísá, ale jen v malých výkyvech, kulminuje během listopadu až března, a v letních měsících se pravidelně snižuje. V roce 2012 bylo do mikroregionu Úštěcko situováno z APZ 28 míst VPP, s tím, že se v roce 2013 počet míst navýší o dalších 10. Doufáme, že i sezónní práce v roce 2013 budou na stejné úrovni jako v roce 2012 a dají šanci několika desítkám lidí a nezaměstnanost aspoň na přechodné období částečně poklesne.

Příloha č. 2: Počet vytvořených pracovních míst a umístěných uchazečů podle jednotlivých nástrojů APZ

Nástroje APZ	počet vytvořených míst	počet umístěných uchazečů	z toho OZP	schválený rozpočet v tis. Kč	čerpaní v %
národní APZ					
VPP	1 313	1 346	193	72 972	102
SÚPM zřízená zaměstnavatelem	0	3	0	0	0
SÚPM vyhrazená zaměstnavatelem	485	485	39	43 913	54
SÚPM - SVČ zřízená UoZ		182	6	5 000	105
CHPM zřízená zaměstnavatelem	113	147	147	6 096	87
CHPM - SVČ osob se ZP		4	4	300	107
CHPM, CHPD, CHPM SVČ - provoz		3	3	12 145	63
příspěvek na zapracování		0	0	0	0
překlenovací příspěvek		0	0	0	0
Rekvalifikace		275	5	13 021	56
poradenské činnosti		0	0	0	0
pracovní rehabilitace		0	0	0	0
celkem národní APZ	1 911	2 445	397	153 447	
ESF - OP LZZ					
VPP NIP	1 093	1 084	135	108 020	44
SÚPM NIP	454	445	18	35 980	17
rekvalifikace NIP		112	2	35 000	4
poradenské činnosti NIP		284	7	15 000	7
pracovní rehabilitace NIP		0	0	0	0
RIP OP LZZ		972	12	373 162	37
cílené programy OP LZZ		0	0	0	0
grantové projekty ESF		516	10		
celkem ESF - OP LZZ	1 547	3 413	184	567 162	
celkem nár. APZ + ESF	3 458	5 858	581	720 609	

Příloha č. 3: Upřesnění popisu realizace jednotlivých nástrojů APZ

Veřejně prospěšné práce

V průběhu uplynulého roku bylo v rámci veřejně prospěšných prací (VPP) financovaných ze státního rozpočtu ČR vytvořeno 1 313 pracovních míst a umístěno na ně bylo 1 346 uchazečů, což je o 126 osob více než před rokem. Výdaje na tento nástroj činily více než 74,5 mil. Kč, což bylo přibližně o 7 mil. Kč více než v roce 2011. Z prostředků ESF bylo v roce 2012 vytvořeno 1 093 pracovních míst a umístěno 1 084 uchazečů. V meziročním srovnání došlo k poklesu o 769 míst a 861 uchazečů. Objem vyčerpaných prostředků z OP LZZ se meziročně snížil o 33,5 mil. Kč a činil 47,5 mil. Kč. Dohromady bylo v roce 2012 v rámci VPP umístěno o 735 uchazečů méně než v roce 2011.

Situace na počátku roku byla napjatá a míst se neuzavíralo tolik, kolik bylo ze strany především obcí požadováno, jelikož se nevědělo s jakým rozpočtem do budoucna počítat. Poskytování pracovníků na VPP navíc bylo podmiňováno uzavíráním smluv na veřejnou službu. Největší měrou byly VPP využívány ze strany měst, obcí a jejich příspěvkových organizací s cílem zlepšování kultury prostředí, kde bylo zaměstnáno nejvíce uchazečů, jejichž struktura odpovídala § 33 ZoZ. VPP tak pomáhají lidem získat nebo znovu osvojit pracovní návyky. V roce 2013 se dá, vzhledem k množství přidělených prostředků, očekávat nárůst počtu osob umístěných na VPP.

Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele

V roce 2012 bylo vyhrazeno u zaměstnavatelů 485 společensky účelných pracovních míst (SÚPM) financovaných ze státního rozpočtu ČR a umístěno stejné množství uchazečů, což znamená meziroční pokles o 173 míst a 230 osob. Výdaje na tento nástroj činily bezmála 24 mil. Kč, což je o 30 mil. Kč méně než v předchozím roce. Z prostředků ESF bylo v minulém roce financováno 454 míst, na které bylo za stejné období umístěno 445 uchazečů. Meziročně se jedná o pokles o 208 míst, resp. 215 uchazečů. Celkem bylo z OP LZZ uhrazeno přes 6 mil. Kč, což je však o přibližně 40 mil. Kč méně než v roce 2011.

Cílová skupina uchazečů o zaměstnání byla vymezena ustanovením § 33 ZoZ a jednotlivá místa byla vytvářena na základě pravidelného kontaktu referátu trhu práce se zaměstnavateli a dále pak aktivním přístupem uchazečů o zaměstnání, kteří ve spolupráci s oddělením zprostředkování sami kontaktují zaměstnavatele a vyhledávají pracovní příležitosti.

Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem

V průběhu roku 2012 nebylo v Ústeckém kraji zřízeno žádné nové SÚPM.

Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání pro účel výkonu SVČ

S přispěním úřadů práce zahájilo samostatnou výdělečnou činnost 182 uchazečů o zaměstnání, což v meziročním srovnání představuje pokles o 9 uchazečů. Objem vydaných prostředků na tento nástroj APZ se meziročně snížil přibližně o 3 mil. Kč a činil tak více než 5 mil. Kč.

Převažující činnost začínajících soukromých podnikatelů z řad uchazečů o zaměstnání byla především ve službách a stavebnictví. Maximální finanční od ÚP ve výši 40 tis. Kč pro rok 2012 nebyl v mnoha případech dostačující, ale zároveň neodradil od záměru uchazečů o zaměstnání zahájit výkon SVČ s příspěvkem. Zájem o příspěvek se zvyšuje a v roce 2013 lze očekávat další nárůst, neboť finanční podpora bude mnohem zajímavější než v roce 2012.

Chráněná pracovní místa

V roce 2012 poskytl ÚP příspěvek na zřízení 113 chráněných pracovních míst, na které bylo umístěno 147 uchazečů o zaměstnání. Zároveň byla vytvořena 4 CHPM pro SVČ a poskytnut příspěvek na provoz na 3 osoby se zdravotním postižením. Celková částka dosáhla bezmála 13,5 mil. Kč a ve srovnání s předchozím rokem byla přibližně čtvrtinová. Ve sledovaném roce bylo zároveň vymezeno 2 386 CHPM pro 3 574 osob se ZP, což úzce souvisí s nárokem dle § 78 ZoZ.

Součástí podpory osob se zdravotním postižením je i poskytování příspěvku zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % těchto občanů z celkového počtu svých zaměstnanců. Příspěvek náleží zaměstnavateli ve výši 75 % skutečně vynaložených mzdových nákladů na zaměstnance v pracovním poměru, který je osobou se ZP, včetně pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance, nejvýše však 8 000 Kč. Tento příspěvek je, při splnění zákonem stanovených podmínek, možné dále navýšit až o 2 000 Kč na osobu a měsíc. Pokud chce mít zaměstnavatel tento nárok, musí nejprve splnit podmínku, že je chráněné pracovní místo zřízené nebo vymezené. Většina míst se tedy vymezovala, a to z velké části v první polovině roku 2012. Rozšířila se agenda, ale přesto to jednotlivé zaměstnavatele neodradilo a žádosti o vymezení CHPM podávali. Jediným pozitivem bylo, že se nevymezila CHPM firmám, které byly nespolehlivé nebo zneužívaly systém a čerpaly peníze ze státního rozpočtu. Nová legislativa omezila možnost čerpat některé původní příspěvky, protože souběh není umožněn.

Veřejná služba

V rámci sociální reformy I. byl od 1. 1. 2012 institut VS převeden z obcí na ÚP ČR a to dle novely Zákona o pomoci v hmotné nouzi č. 111/2006 Sb. a novely Zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb.. VS dosud organizovaly obce pro občany, kteří pobírali dávky pomoci v hmotné nouzi. Od roku 2012 nastaly ve VS změny týkající se jejího zacílení a rozšíření okruhu klientů, tedy pro uchazeče o zaměstnání, kteří jsou vedeni v evidenci ÚP. Nově se pod pojmem veřejná služba rozumí

„pomoc obcím nebo dalším subjektům zejména v oblastech zlepšování životního prostředí, udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, pomoci v oblasti kulturního a sportovního rozvoje a sociální péče“. Oproti stávající definici VS došlo k obsahovému rozšíření tohoto pojmu. Služba se již netýká jen „záležitostí, které jsou v zájmu obce“, nýbrž i záležitostí dalších subjektů s veřejnoprávním prvkem, např. orgánů státní správy, školských institucí, nemocnic, knihoven, veřejných ústavů atd.. Nejdůležitějším cílem VS je zachování či obnovení pracovních návyků, což je rozhodujícím faktorem k uplatnění uchazeče na trhu práce. Dalším cílem je omezení nelegální práce, aktivizovat a motivovat uchazeče o zaměstnání při řešení vlastní nezaměstnanosti, posílit jejich aktivní přístup k hledání zaměstnání. Uchazeč, který úspěšně absolvuje výkon VS, zvyšuje své možnosti nalezení zaměstnání. Úspěšným uchazečům může být nabídnuto dotované pracovní místo v rámci APZ (VPP, SÚPM).

Kontaktní pracoviště	uchazeči o zaměstnání						
	osloveni celkem na VS	zařazeni celkem na VS	nezařazeni zdravotní důvody	odmítnutí VS	vyřazeni		
					sankční vyřazení	zdravotní důvody	ostatní důvody
Děčín	500	376	39	1	13	14	161
Chomutov	864	775	234	16	15	18	241
Jirkov	264	217	11	22	29	14	66
Kadaň	658	457	83	6	51	23	317
Kláštorec n. O.	305	222	26	4	7	0	60
Libochovice	348	195	61	6	6	10	5
Litoměřice	231	161	28	12	6	0	10
Litvínov	662	451	201	30	17	28	96
Louny	617	456	53	20	60	18	338
Lovosice	216	96	127	3	2	30	2
Most	1 322	725	109	13	48	28	53
Podbořany	275	199	24	1	2	10	37
Roudnice n. L.	1 093	901	77	1	17	16	439
Rumburk	707	378	88	0	24	20	73
Štětí	221	364	10	7	9	1	50
Teplice	1 254	984	65	10	53	28	34
Ústí n. L.	1 435	1 186	25	18	34	16	147
Úštěk	161	155	9	6	3	1	139
Varnsdorf	404	357	11	3	8	11	30
Vejprty	109	104	0	5	24	2	62
Žatec	474	378	77	4	33	21	272
Celkem	12 120	9 137	1 358	188	461	309	2 632

V Ústeckém kraji bylo s realizátory VS uzavřeno celkem 506 Smluv o organizaci a výkonu veřejné služby, osloveno bylo 12 120 uchazečů o zaměstnání a 9 137 z nich na výkon zařazeno. Zároveň bylo 3 402 uchazečů z různých důvodů z VS vyřazeno. Mezi problémy související s výkonem VS řadí realizátoři především neochotu pracovat a nespolehlivost vykonavatelů, vysokou, často účelovou, nemocnost, nesoulad mezi kvalifikací a schopnostmi vykonavatelů. Ze strany vykonavatelů nastaly problémy s nízkou motivací spojenou s absencí finančního ohodnocení, nedostatečné či chybějící vybavení pro výkon VS nebo přílišnou náročností ze strany realizátorů.

Po vyhlášení nálezů Ústavního soudu Pl. ÚS 1/12 ze dne 27. 11. 2012, kterým bylo zrušeno ustanovení § 30 odst. 2 písm. d) zákona o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů se stanovil postup Úřadu práce České republiky při realizaci VS, která již není součástí opatření Individuálního akčního plánu, ale bude se uchazečům o zaměstnání nabízet jako doplňková a dobrovolná aktivita. Nemá-li uchazeč o zaměstnání již zařazený na VS zájem ji i nadále vykonávat, vyjme se VS z jeho individuálního akčního plánu formou aktualizace individuálního akčního plánu.

Závěrem lze říci, že VS, kterou v listopadu jako povinnou zrušil Ústavní soud, se v celé republice, až na výjimky, týkala pouze dlouhodobě nezaměstnaných osob. Více než 97 % z nich bylo bez práce déle než rok. Zhruba polovina těchto osob byla v evidenci dokonce déle než 3 roky. Ze statistik lze prokázat, že institut VS se stal významným nástrojem, který udržoval pracovní návyky dlouhodobě nezaměstnaných. Po legislativních změnách zůstalo v kraji vykonávat VS cca 200 vykonavatelů. Lze však předpokládat snížení tohoto počtu vykonavatelů.